

# SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 536/2016-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Slovenská ťažobná spoločnosť, spol. s r. o., Študentská 24, Lučenec, zastúpenej advokátmi Mgr. Ing. Dávidom Oršulom, Cintorínska 7, Bratislava, a Mgr. Vladimírom Kordošom, LL.M., Cintorínska 7, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžo 94/2014 z 24. júna 2015, a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Slovenská ťažobná spoločnosť, spol. s r. o., o d m i e t a ako neprípustnú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. septembra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Slovenská ťažobná spoločnosť, spol. s r. o., Študentská 24, Lučenec (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátmi Mgr. Ing. Dávidom Oršulom, Cintorínska 7, Bratislava, a Mgr. Vladimírom Kordošom, LL.M., Cintorínska 7, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“, v citáciách aj „porušovateľ“) sp. zn. 6 Sžo 94/2014 z 24. júna 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou konania (ako vedľajší účastník, pozn.) o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) [oznámenia Hlavného banského úradu v Banskej Štiavnici (ďalej len „hlavný banský úrad“) č. 184-2137/2010 z 27. októbra 2010 (ďalej len „oznámenie z 27. októbra 2010“), oznámenia Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici (ďalej len „obvodný banský úrad“) č. 288-3269/2010-1 z 28. októbra 2010 (ďalej len „oznámenie z 28. októbra 2010“), oznámenia hlavného banského úradu č. 1499-2285/2010 z 24. novembra 2010 (ďalej len „oznámenie z 24. novembra 2010“), oznámenia obvodného banského úradu č. 288-3645/2010 z 18. februára 2011 (ďalej len „oznámenie z 18. februára 2011“) a oznámenia hlavného banského úradu č. 386-1089/2011 z 24. mája 2011 (ďalej len „oznámenie z 24. mája 2011“)] vedeného Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 4 S 334/2010, 4 S 4/2012, 4 S 5/2012 a 4 S 6/2012.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že obvodný banský úrad oznámením č. 678-999/465/Ba-Go/2008 z 3. apríla 2008 (ďalej len „oznámenie z 3. apríla 2008“) oznámil obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), že z dôvodu márneho uplynutia trojročnej lehoty určenej na dobývanie v dobývacom priestore Pinciná

začne výberové konanie a prevedie dobývací priestor inej obchodnej spoločnosti. Na základe výberového konania bol dobývací priestor prevedený na sťažovateľku. Proti oznámeniu obvodného bankského úradu z 3. apríla 2008 podala žalobkyňa odvolanie, na základe ktorého bolo oznámenie obvodného bankského úradu z 3. apríla 2008 potvrdené hlavným bankským úradom.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uvádza, že žalobkyňa podala „žalobu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu. Sťažovateľka bola účastníkom konania. Krajský súd konanie zastavil z dôvodu, že žaloba nesmerovala proti správne rozhodnutiu. Následne porušovateľ rozhodnutia správnych orgánov zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Vo veci bol dňa 21. 02. 2014 vydaný rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 S/334/2010-355, 4 S/4/2012, 4 S/5/2012, 4 S/6/2012, 6 S/296/2013..., ktorý zrušil rozhodnutia OBÚ a Hlavného bankského úradu okrem oznámenia a rozhodnutia o prevode dobývacieho priestoru Pinciná na sťažovateľku z dôvodov podľa ust. § 250j ods. 2 písm. e) a § 250j ods. 2 písm. c) O. s. p.. Dôvodom pre zrušenie predchádzajúcich rozhodnutí bola predovšetkým skutočnosť, že správne orgány neumožnili [REDAKOVANÉ] účasť vo výberovom konaní (hoci zákon to výslovne vylučuje...) a neposudzovali napadnuté správne akty ako rozhodnutia, ktoré podliehajú súdnemu prieskumu.“.

Proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 S 334/2010, 4 S 4/2012, 4 S 5/2012, 4 S 6/2012, 6 S 296/2013 z 21. februára 2014 (ďalej len „rozsudok z 21. februára 2014“) podali odvolanie hlavný bankský úrad a sťažovateľka. O odvolaní rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že označený rozsudok krajského súdu zmenil tak, že oznámenia hlavného bankského úradu z 27. októbra 2010, obvodného bankského úradu z 28. októbra 2010, hlavného bankského úradu z 24. novembra 2010, obvodného bankského úradu z 18. februára 2011 a hlavného bankského úradu z 24. mája 2011 zrušil v súlade s § 250j ods. 2 písm. a) OSP a vec vrátil hlavnému bankskému úradu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka argumentuje, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu porušuje princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy, keďže najvyšší súd rozhodol odlišne ako v skutkovo a právne podobných prípadoch, keď uviedol, že použitie § 27 ods. 13 písm. a)

zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení účinnom od 1. júna 2007 vo veci žalobkyne bolo retroaktívne.

Sťažovateľka tento záver odôvodňuje tým, že *«Banský zákon obsahuje od 01. 01. 2002 ustanovenie, ktoré ukladá organizácii povinnosť začať dobývať v lehote do troch rokov od právoplatnosti určenia dobývacieho priestoru, resp. neprerušiť dobývanie na lehotu dlhšiu ako tri roky. Zákonom č. 588/2001 Z. z., účinným od 1. januára 2002 bolo novelizované znenie § 27, kde bol zavedený ods. 12 a v ňom uvedená povinnosť pre organizáciu, ktorej bol dobývací priestor určený, do troch rokov od určenia dobývacieho priestoru alebo jeho prevodu začať výhradné ložisko dobývať alebo dobývanie neprerušiť na dlhší čas ako tri roky a s nesplnením tejto povinnosti spojené zákonné následky - oprávnenie banského úradu určiť dobývací priestor inej organizácii, resp. dobývací priestor zrušiť.*

*Relevantné ustanovenia banského zákona v znení účinnom od 01. 01. 2002 do 01. 06. 2007:*

*§ 27 ods. 12:*

*Obvodný banský úrad zruší dobývací priestor na návrh organizácie, ak sa dobývanie výhradného ložiska ukončilo alebo trvalé zastavilo a bola ukončená likvidácia hlavných banských diel a lomov. Obvodný banský úrad zruší dobývací priestor alebo ho určí inej organizácii na základe výberového konania (§ 24 ods. 4 až 10) ak organizácia, ktorej bol určený, do troch rokov od určenia dobývacieho priestoru alebo jeho prevodu nezačala výhradné ložisko dobývať alebo dobývanie prerušila na dlhší čas ako tri roky.*

*Uvedené ustanovenia bolo zmenené zákonom č. 219/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva („novela č. 219/2007“). Relevantné ustanovenia banského zákona v znení účinnom od 01. 06. 2007:*

*Ustanovenia § 27 ods. 13-16:*

(13) Organizácii, ktorej bol určený dobývací priestor alebo na ktorú bol dobývací priestor prevedený, zanikne oprávnenie na dobývanie výhradného ložiska v dobývacom priestore, ak

a) nezačala výhradné ložisko dobývať v lehote, ktorú uviedla v konaní o určenie dobývacieho priestoru, v zmluve o prevode dobývacieho priestoru alebo v návrhu na prevod dobývacieho priestoru inej organizácii na základe výberového konania podľa § 27a,

b) dobývanie prerušila na dobu dlhšiu ako tri roky, alebo nesplnila podmienky, ku ktorým sa zaviazala v zmluve o prevode dobývacieho priestoru podľa odseku 7, alebo v návrhu do výberového konania o prevod dobývacieho priestoru inej organizácii na základe výberového konania podľa § 27a (ďalej len „nečinnosť organizácie“).

(14) Zánik oprávnenia na dobývanie výhradného ložiska podľa predchádzajúceho odseku obvodný banský úrad písomne oznámi organizácii.

(15) Lehoty podľa odseku 13 písm. a) nesmú byť dlhšie ako tri roky, ak ide o povrchové prevádzky, a päť rokov, ak ide o podzemné prevádzky.

(16) Na účely tohto zákona sa dobývaním rozumie činnosť organizácie v dobývacom priestore, prostredníctvom ktorej dôjde k získaniu nerastu z ložiska dobývacími metódami.

V dôvodovej správe k novele banského zákona, ktorá zaviedla trojročnú lehotu (zák. č. 588/2001, § 27 ods. 12, bod 10 dôvodovej správy) sa uvádza, že: „... v praxi sú časté prípady, keď organizácia má určený dobývací priestor viac rokov, ale v dobývacom priestore nevykonáva žiadnu činnosť z rôznych, niekedy aj špekulatívnych dôvodov a nemá ani záujem previesť dobývací priestor na inú organizáciu, ktorá by bola schopná výhradné ložisko dobývať a o dobývanie má záujem. Novelou banského zákona sa splnomocňuje obvodný banský úrad ako orgán štátnej banskej správy vykonávajúci hlavný dozor nad využívaním nerastného bohatstva, zrušiť dobývací priestor alebo tento určiť inej organizácii, ak organizácia do troch rokov od určenia dobývacieho priestoru alebo jeho prevodu nezačala výhradné ložisko dobývať alebo dobývanie bezdôvodne prerušila na dobu dlhšiu ako tri roky (krátkodobé prerušenia dobývania sa nesčítavajú), a to formou výberového konania, uskutočneného podľa § 24 ods. 4 až 10 zákona“.

V dôvodovej správe k novele č. 219/2007 (§ 27 ods. 12-16, bod 18 a 19 dôvodovej správy) sa uvádza, že „Ustanovenie § 27 ods. 12 až 16 sa precizuje a dáva sa do súladu s požiadavkami praxe. Striktne stanovená doba troch rokov, kedy organizácii zanikne

*dobývacie právo, ak nezačala výhradné ložisko dobývať sa zmenila na dobu uvedenú v konaní o určenie dobývacieho priestoru, v zmluve o prevode dobývacieho priestoru na inú organizáciu alebo dobývanie prerušila na dobu dlhšiu ako tri roky“.*

*Z vyššie uvedeného porovnania tak právnej úpravy ako aj dôvodov, ktoré viedli zákonodarcu k prijatiu novely č. 219/2007 je evidentné, že povinnosť začať dobývať je súčasťou banského zákona od 01. 01. 2002 . Zákonodarca novelou č. 219/2007 iba upresnil dôsledok márneho uplynutia trojročnej lehoty a následný procesný postup obvodného banského úradu. Je evidentné, že novelou č. 219/2007 nedošlo k zmene hypotézy ani dispozície predmetnej normy. Podľa znenia účinného do 31. 05. 2007, tak ako aj od 01. 06. 2007 bola hypotézou normy (teda okolnosťou, za ktorej je subjekt povinný sa správať predpísaným spôsobom uvedeným v dispozícii) nasledovná skutočnosť: organizácia, ktorej bol určený (resp. na ktorú bol prevedený) dobývací priestor dispozíciu normy, teda pravidlo správania subjektu tvorila nasledovná skutočnosť: „musí začať dobývať v lehote troch rokov (resp. dobývanie neprerušit' na dobu dlhšiu ako tri roky)“.*

*Jediná zmena, ktorú novela č. 219/2007 zaviedla, bolo precizovanie sankcie a aj to bezo zmeny sledovaného cieľa. Samotná sankcia (dôsledok) však ostala nezmenená - v oboch prípadoch nastane zánik oprávnenia na dobývanie ložiska, avšak na základe rozdielnych skutočností. Podľa úpravy účinnej do 31. 05. 2007 nastal zánik na základe rozhodnutia správneho orgánu o určení dobývacieho priestoru inej organizácii formou individuálneho správneho aktu. Podľa právnej úpravy účinnej od 01. 06. 2007 nastane následok uplynutím času, o čom správny orgán upovedomí organizáciu oznámením. V kontexte predkladanej sťažnosti je právna kontinuita legálnej povinnosti banských organizácii ložisko dobývať a NIE ho nedobývať, ťažiskovým argumentom. Novelou č. 219/2007 sa precizovala skutočnosť, že márnym uplynutím trojročnej lehoty zanikne organizácii oprávnenie na dobývanie výhradného ložiska v dobývacom priestore (následok nastane márnym uplynutím lehoty), zatiaľ čo podľa pôvodnej právnej úpravy účinnej do 01. 06. 2007 bol na zánik oprávnenia potrebné určenie dobývacieho priestoru inej organizácii (následok nastane až úkonom obvodného banského úradu).».*

V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 132/2010 z 18. mája 2011, v ktorom najvyšší súd v obdobnej veci rozhodol, že v dôsledku absencie prechodného ustanovenia, ktoré by výslovne upravovalo postup správneho orgánu pre prípad, kedy k uplynutiu trojročnej lehoty dôjde

*„a) Pred účinnosťou novely č. 219/2007 a správny orgán začne konanie až po účinnosti novely č. 219/2007, alebo*

*b) v lehote troch rokov od účinnosti novely, musel správny orgán preklenúť chýbajúce prechodné ustanovenie týkajúce sa procesného postupu tým, že postupoval podľa neúčinnnej úpravy (oznámil organizácii, že sa bude konať výberové konanie, teda k zániku oprávnenia Geocomplexu nedošlo uplynutím lehoty, ale až jeho určením inej organizácii.) Absencia prechodného ustanovenia upravujúca dočasný postup správneho orgánu podľa neúčinnnej úpravy by v tomto prípade spôsobila faktickú nemožnosť dosiahnutia cieľa sledovaného uvedenou povinnosťou v lehote troch rokov od účinnosti novely č. 219/2007.“.*

Podľa názoru sťažovateľky je rozpor v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu *„ústavne neudržateľný a je v rozpore s princípmi zakotvenými v čl. 1 ods. 1 ústavy... pričom o skutočnosti, či norma je retroaktívna, môže rozhodnúť iba Ústavný súd“.*

Sťažovateľka odôvodňuje porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorý je podľa jej názoru nepreskúmateľný a vnútorne rozporuplný, tým, že *„v čase keď žalobca... nadobudol oprávnenie na dobývanie výhradného ložiska v dobývacom priestore Pinciná bola v zákone zakotvená povinnosť dobývať v trojročnej lehote a žalobca mohol presne predvídať, či a ako proti nemu bude použité predmetné ustanovenie. Žalobca... zároveň musel o predmetnom ustanovení mať vedomosť. Podmienkou dobývania je totiž platné banské oprávnenie, ktoré sa vydáva v prípade organizácie jej odbornému zástupcovi... ktorý musí ovládať príslušnú legislatívu.“.*

Sťažovateľka ďalej namieta, že k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo aj tým, že neboli „*dodržané procesné práva Účastníkov konania vrátane Sťažovateľky. Občiansky súdny poriadok stojí na zásade predvídateľnosti rozhodnutí súdu. Úmyslom zákonodarcu, ako to vyplýva priamo z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z. z. bolo v praxi zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí.*“

Sťažovateľka zastáva názor, že k odňatiu jej práva na prístup k súdu došlo tým, že najvyšší súd «*nekonal v súlade s procesným predpisom a to v súlade s ust. § 213 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého, „ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.*“ Rozsudok Porušovateľa bol prekvapivý a nepredvídateľný, keď Porušovateľ v postavení odvolacieho súdu nepostupoval podľa ust. § 213 ods. 2 O. s. p., hoci tak postupovať podľa názoru Sťažovateľky mal (§246c ods. 1 O. s. p.) a postup Porušovateľa bol z hľadiska Sťažovateľky takto rovnako nepredvídateľný a prekvapivý, keď aplikácia ust. § 250j ods. 2 písm. a) O. s. p. namiesto ust. § 250j ods. 2 písm. e) a c) O. s. p. v rozsudku KS BA, bola prekvapivá, bez zákonného dôvodu neavizovaná a nečakaná, pričom nie je možné identifikovať žiadne úvahy Porušovateľa vysvetľujúce tento jeho postup v rozpore so zákonom. Uvedený postup Porušovateľa preto podľa názoru Sťažovateľky rovnako predstavuje zásah do práva na spravodlivé súdne konanie Sťažovateľa, ktorý vyžaduje zásah Ústavného súdu Slovenskej republiky.».

K porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu došlo podľa sťažovateľky najvyšším súdom, ktorý nesprávne vec právne posúdil, keď dospel k záveru o retroaktívnej pôsobnosti ustanovení bankského zákona, v dôsledku čoho oprávnenie žalobkyne na dobývanie výhradného ložiska v dobývacom priestore Pinciná nezaniklo. Podľa sťažovateľky je táto stále vedená v evidencii dobývacích priestorov ako organizácia, ktorej je právoplatne určený dobývací priestor, pričom dobývací priestor predstavuje aktíva, ktoré možno zahrnúť do majetkových práv, ktoré požívajú ochranu v zmysle čl. 1 dodatkového protokolu. Keďže nižšie súdy a správne orgány sú viazané názorom

najvyššieho súdu a „sú povinné napriek zjavnej nesprávnosti vyhovieť Rozsudku, došlo Rozsudkom de facto k porušeniu majetkových práv sťažovateľky“.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

*„1. Základné právo Sťažovateľky... zaručené čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Rozsudkom Porušovateľa, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6 Sžo/94/2014 zo dňa 24. 06. 2015 porušené bolo.*

*2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6 Sžo/94/2014 zo dňa 24. 06. 2015 Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby v nej znovu konal a rozhodol.*

*3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť Sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia na účet advokáta... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“*

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka tvrdí, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj jej práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 1 ods. 1 ústavy.

V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd považuje v prvom rade za potrebné poukázať na už citovaný čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

Podľa čl. 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V súvislosti s podstatou a zmyslom princípu subsidiarity ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický proti Slovenskej republike, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd vo svojej judikatúre taktiež opakovane vyslovuje, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je len také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktorého nápravu nemožno dosiahnuť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06).

V nadväznosti na to ústavný súd pripomína, že v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej právoplatne skončilo. Z princípu subsidiarity totiž vyplýva, že sťažnosť možno zásadne prerokovať a rozhodnúť o nej až potom, keď napadnuté konanie bude skončené. Je to tak z toho dôvodu, že sťažnosť musí v zásade

smerovať proti poslednému rozhodnutiu o opravnom prostriedku, ktorý mal sťažovateľ k dispozícii, a nemôže ho opomenúť. V zmysle uvedeného v konaní, ktoré v čase predbežného prerokovania sťažnosti ústavným súdom stále prebieha, nemožno uvažovať o splnení tejto požiadavky (IV. ÚS 361/2010).

Ak ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti pripustil výnimky z tejto zásady, išlo o prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však je, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ako aj to, že námietka ich porušenia sa musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla by už byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09).

V nadväznosti na uvedené právne názory ústavný súd konštatuje, že okolnostiach daného prípadu nie sú splnené predpoklady na výnimku z už spomenutej zásady, podľa ktorej ústavný súd v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa právoplatne skončilo konanie.

Všetky námietky sťažovateľky v posudzovanej veci smerujú proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok krajského súdu z 21. februára 2014 tak, že oznámenia hlavného banského úradu z 27. októbra 2010, obvodného banského úradu z 28. októbra 2010, hlavného banského úradu z 24. novembra 2010, obvodného banského úradu z 18. februára 2011 a hlavného banského úradu z 24. mája 2011 boli zrušené v súlade s § 250j ods. 2 písm. a) OSP a vec bola vrátená hlavnému banskému úradu na ďalšie konanie. Podľa názoru ústavného súdu v aktuálnom procesnom štádiu konania pred orgánom verejnej správy (rozsudok krajského súdu z 21. februára 2014 bol zmenený

a vec je vrátená hlavnému banskému úradu na ďalšie konanie) neprichádza pri rešpektovaní čl. 127 ods. 1 ústavy uplatnenie právomoci ústavného súdu, keďže vec sťažovateľky bude ďalej prebiehať pred orgánmi verejnej správy a následne pred všeobecnými súdmi, pričom sťažovateľka bude v ďalšom priebehu konania disponovať účinnými právnymi prostriedkami na ochranu svojich práv. Na tomto závere nemení nič ani skutočnosť, že v napadnutom rozsudku najvyšší súd vyslovil pre „nižšie súdy a správne orgány“ záväzný právny názor týkajúci sa aplikácie príslušných ustanovení banského zákona, ktoré neboli pri doterajšom rozhodovaní použité. Z princípu subsidiarity totiž vyplýva, že sťažovateľkou spochybňovaný právny názor najvyššieho súdu sa môže stať predmetom ústavného prieskumu až vtedy, ak bude jej vec právoplatne skončená.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Po odmietnutí sťažnosti už nebol právny dôvod zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľky.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2016